

NYHEDSBREV

April 2010

INDEKS SIDE 2

ÅLEN ER NU PÅ DANSK RØDLISTE

FORBUNDET KLAGER OVER TRAWLFISKERI PÅ TISSØ

RESTRIKTIV LINJE I KLAGESAGER OM HABITATPÅVIRKNINGER

INDEKS SIDE 3

VENSTRE SKABER USIKKERHED OM VANDPLANER

32 MILLIONER STØTTEKRONER TIL ENERGIPIL

INDEKS SIDE 4

NU SKAL FORBRUGERNE VIDE, HVOR FISKEN STAMMER FRA

ILTSVIND BREDER SIG

LYKKELIG FRIFINDELSE I FISKESAG

INDEKS SIDE 5

SAABYE Udstilling i Odder

Nyhedsbrevets indhold kan frit anvendes af foreningernes medlemsblade.

ÅLEN ER NU PÅ DANSK RØDLISTE

Danmarks Miljøundersøgelser (DMU) har netop offentliggjort den nye, reviderede rødliste over truede arter i Danmark. Ny på listen er ålen, som er rødlistet under kategorien ”kritisk truet”. Derimod er ørreden trukket ud af listen, da den ikke længere anses for truet p.g.a. succesken med mange års fiskepleje. Snæbel, laks, havlampret, stalling, smerling og heltling er fortsat på listen som ”sårbar”. Hvidfinnet ferskvandsulk er registreret som reelt forsvundet fra Danmark.

FORBUNDET KLAGER OVER TRAWLFISKERI PÅ TISSØ

Danmarks Sportsfiskerforbund har klaget til Fødevarerministeriet over Fiskeridirektoratets fornyede tilladelse til at udøve trawlfiskeri på Tissø. Tissø er en del af habitatområde H138, og da Fiskeridirektoratet har forsømt at foretage den krævede konsekvensvurdering af fiskeriets betydning for habitatområdets udpegningsgrundlag, er tilladelsen i strid med habitatdirektivets artikel 6, stk. 3 og reglerne om konsekvensvurdering i Fiskeriloven. I henhold til EF domstolens afgørelse i dom nr. C-127/02 (Muslingedommen) må myndigheden ikke meddele tilladelse til en aktivitet med mindre det på baggrund af bedst tilgængelig videnskabeligt grundlag med sikkerhed kan fastslås, at aktiviteten ingen negative konsekvenser vil have for Natura 2000 områdets integritet. Dette gælder, uanset om aktiviteten ligger inde i selve habitatområdet eller i tilknytning til det. Det fremgår af en af dommens præmisser, at kravet om konsekvensvurdering også gælder i forhold til aktiviteter, der har tidsbegrænsede tilladelser, og som ansøger om fornyelse af disse tilladelser. Den konkrete afgørelse C-127/02 drejede sig præcist om et tilsvarende forhold som i indeværende sag, nemlig om fornyelse af tidsbegrænsede tilladelser til opfiskning af hjertemuslinger i Vadehavet.

RESTRIKTIV LINJE I KLAGESAGER OM HABITATPÅVIRKNINGER

Miljøklagenævnet anlægger en meget restriktiv kurs i klagesager vedrørende udledninger af næringsstoffer til områder, udpeget efter EU's habitatdirektiv. I en ganske principiel klagesag vedrørende Kongsnæs Havbrug A/S beliggende i Grønsund i det tidligere Storstrøms Amt, har Miljøklagenævnet slået fast, at selv marginale merudledninger af næringsstoffer til et habitatområde er ulovlig. Storstrøms Amt havde i den konkrete sag givet havbruget lov til at udvide kvælstofudledningen fra 15,9 til 17 tons pr år til Grønsund, som er et habitatområde, som i forvejen er overbelastet med kvælstof og især af den grund ikke opfylder sine mål eller forventes at kunne det i 2015, altså både i strid med vandrammedirektivets ikke-forringelses-princip og med habitatdirektivets krav om at negativ påvirkning ikke må ske. I en flertalsafgørelse slår Miljøklagenævnet fast, at de kumulative effekter af næringsstoffer vil øges med mere kvælstofudledning fra Kongsnæs Havbrug - sammen med driften af andre havbrug og øvrige tilførsler til overfladevandet gennem Grønsund - således at havbrugets ekstra udledning af 1,1 tons kvælstof pr år ikke med vished kan siges ikke at have skadelig virkning på det internationale beskyttelsesområde. Da merudledningen på 1,1 ton ikke udgør meget ud af en kvælstoftransport på 1400 tons årligt i Grønsund betyder det altså, at nævnet ikke accepterer en præmis om at små merudledninger ikke skader! Flertallet fastslår samtidigt at det miljømæssigt set bedste foder skal anvendes, at ubrugt foder ikke kan overflyttes fra et år til næste, at rensning af burene kun må foregå på land af, og at spildevandet fra rensningen skal opsamles og håndteres efter spildevandsreglerne pga af indholdet af restkobber.

VENSTRE SKABER USIKKERHED OM VANDPLANER

Vandplanerne er ikke udtryk for, hvad der politisk er taget stilling til fra Venstres eller fra regeringens side, lyder en udmelding fra Kristian Jensen, gruppeformand for Venstre.

Politikerne har aldrig taget stilling til de vandplaner, regeringen fremlagde i januar. Det har aldrig været meningen, at de vandplaner, daværende miljøminister Troels Lund Poulsen (V) fremlagde i januar, skulle gennemføres. Ifølge Venstres nyudnævnte gruppeformand, Kristian Jensen, blev de udelukkende fremlagt og sendt i høring hos kommunerne for at sikre, at miljøministeriet og kommunerne ligger med de samme fakta om vandmiljøet. Det er ren teknik, siger gruppeformanden. Vandplanerne er ikke udtryk for, hvad der politisk er taget stilling til fra Venstres eller fra regeringens side. Vandplanerne har mødt stor modstand fra mange sider. Ikke mindst landbruget har været rystet over, hvilke konsekvenser de kunne medføre, hvis de blev gennemført, som de blev fremlagt, eksempelvis tab af jord og kæmpe reduktion af gødsningen. Der er heller ikke lavet analyser af de samfundsøkonomiske konsekvenser af disse planer. Ifølge Kristian Jensen betyder det, at der kommer et langt udvalgsarbejde, der skal munde ud i, at man politisk tager stilling til, hvordan vandplanerne skal være. Høringen afklarer altså kun, om Miljøministeriet ligger inde med de samme oplysninger, som kommunerne har.

32 MILLIONER STØTTEKRONER TIL ENERGIPIL

Som en del af regeringens Grøn Vækst initiativ kan der ydes støtte til etablering af flerårige energiafgrøder. Formålet med ordningen er, at øge landbrugets produktion af vedvarende energi. Samtidig er dyrkning af energiafgrøder en miljøvenlig landbrugsform, idet optaget af kvælstof er højt, og brugen af kvælstof og pesticider er lavt. Reglerne for støtte til etablering af energiafgrøder ligger nu fast. Der er i 2010 afsat 32 mio. kr. til ordningen, og der ydes op til 430 €/ha svarende til ca. 3200 kr/ha. Støttebetingelserne for ordningen er blandt andet at:

Arealet skal være berettiget til Enkeltbetalingsstøtte. Der skal som minimum søges til 1,00 ha pr ansøger. Der skal anvendes en af følgende arter: Pil, poppel, rødell, ask eller hassel. Plantetætheden skal være 8000 planter/ha, dog kun 2000 planter/ha hvis poppel plantes i ren bestand. Energiafgrøden etableres inden 15. juni 2010. Hvis der kommer ansøgninger for mere end 32 mio. vil Fødevarerhverv prioritere mellem ansøgningerne efter en række kriterier, der fremgår af vejledningen. Det overordnede kriterium er, at områder, hvor der i henhold til de statslige vandplaner skal ske en målrettet indsats af hensyn til miljøtilstanden i kystvandet, prioriteres først. Når de statslige vandplaner er godkendt, vil muligheden for, fremadrettet, at sikre højere prioritet til områder, der er udpeget som særligt sårbare, blive undersøgt.

NU SKAL FORBRUGERNE VIDE, HVOR FISKEN STAMMER FRA

Det skal være muligt at se, hvor fisken hos fiskehandleren er fanget. Derfor afsætter Fødevarerministeriet nu godt 30 millioner kroner til en målrettet udviklingsindsats inden for fiskeri- og akvakultur i 2010. Arbejdet med at sporbarhed for de danske fisk bliver nu yderligere styrket med den nye pulje. Der kan nu søges midler til aktiviteter, der har til formål at øge dokumentationen og sporbarhed. Med de nye indsatsområder for tilskud til initiativer inden for fiskeri og akvakultur bliver der nu mulighed for at søge tilskud til aktiviteter om:

- Bæredygtige fiskerimetoder og bæredygtig fiskeriforvaltning
- Certificering, sporbarhed og dokumentation
- Rådgivning
- Akvakultur
- Branchekoordineret afsætningsfremme

Tilskudsordningen er en del af det danske fiskeriudviklingsprogram, som medfinansieres af den Europæiske Fiskerifond. Det overordnede mål for fiskeriudviklingsprogrammet er at skabe rammerne for det størst mulige vedvarende udbytte af den danske fiskeri- og akvakultursektor, hvor ressourcerne udnyttes under hensyntagen til bæredygtighed og regional udvikling.

ILTSVIND BREDER SIG

Tre måneders isdække har nu givet så kraftigt iltsvind ved Løgstør Bredning, at børsteorme på havbunden er døde. Hvis det viser sig at omfatte store områder i Limfjorden, kan det få mærkbare konsekvenser for bl.a. fisk og muslinger. De døde børsteorme blev fundet i forbindelse med By- og Landskabsstyrelsen, natur- og miljøovervågning i Limfjorden. Målingerne viste, at vandet var ekstremt lagdelt i forhold til iltindholdet, fordi isen har forhindret det syv meter dybe vand i at blive blandet. Umiddelbart over bunden var der et kun ½ meter tykt lag vand, der næsten er tømt for ilt. Børsteorme hører til de dyr, der hurtigst bukker under, når vandets indhold af ilt falder. Blåmuslinger er blandt dem, der kan klare sig længst, fordi de stopper med at tage føde til sig, lukker skallerne tæt og går i en slags dvale. På den måde kan muslingerne klare sig i et par uger med meget lave iltkoncentrationer. By- og Landskabsstyrelsen vil inspicere området med dykkere for at vurdere, om fx blåmuslinger har taget skade af iltsvindet. Et par dage med frisk vind vil formentlig være nok til bringe iltforholdene tilbage til det normale. Det skyldes, at vandet ud for Løgstør kun er ca. syv meter dybt, og der derfor ret nemt blandes iltigt vand ned til bunden. Når vandtemperaturen stiger i løbet af foråret, vil larver fra børsteorme og andre dyr normalt ret hurtigt sprede sig - også til områder, der har været ramt af iltsvind. Alligevel kan det få mærkbare konsekvenser for bl.a. for fisk og fugle, hvis store områder viser sig at være ramt af iltmangel.

LYKKELIG FRIFINDELSE I FISKESAG

DR Kontant-journalisten Lisbeth Kølster er netop blevet frifundet for dyremishandling og dyreforsøg i Østre Landsret. Det sker efter, at hun ellers blev dømt efter dyreværnsloven i Byretten for at have lavet et forsøg med fisk som en del af sit journalistiske arbejde med en historie om giftige kemikalier i shampoo. Journalisten har i offentlighedens interesse påvist, at en vis skælshampoo er skadelig for mennesker, og at forsøget derfor var berettiget. Landsretten har ikke taget byrettens argumenter om, at de involverede fisk var udsat for ”væsentlig ulempe” med henvisning til Dyreværnslovens paragraf 1, for gode varer. Retten i Glostrup, der i første omgang dømte Lisbeth Kølster, havde særligt taget en udtalelse fra Det Veterinære Sundhedsråd af 13. januar 2010 for gode varer. Argumentationen fra rådet blev forkastet af landsretten, der ikke mener, at der bliver ført bevis for, at fiskene fra tv-indslaget har følt, smerte angst og lidelse.

SAABYE Udstilling i Odder

Odder Museum åbner fredag den 30. april kl. 15 en separatudstilling om forfatteren, maleren og lystfiskeren Svend Saabye. Udstillingen "Svend Saabye – et eventyrligt liv med pensel og fiskestang" åbnes af tidligere udenrigsminister Uffe Ellemann-Jensen, som har fisket med Svend Saabye. Svend Saabye (1913-2004) blev kendt som maler, forfatter, fluefisker og naturelsker. For en generation af lystfiskere fik hans bog "Lystfiskerliv" fra 1957 enestående betydning, og i dag har bogen stadig et stort publikum i hele Norden. I bogen fortæller Svend Saabye om sine fiskeoplevelser på Fyn, i Frankrig, ved "Valdemars Å" i Midtjylland, omkring fossene i Norge og ikke mindst ved voldgraven i Nyborg, hvor hans livslange passion for fiskeri blev grundlagt.

Udstillingen tager udgangspunkt i Svend Saabyes tætte forhold til naturen, som kom til udtryk i kunsten og fluefiskeriet. Som han selv skrev i "Lystfiskerliv" hang kunsten og fiskeriet sammen i et hyppigt dilemma "Fiskeren – der vil male, og maleren – der vil fiske". Heldigvis fik Svend Saabye tid til begge dele – hvilket publikum kan nyde godt af i udstillingen, der kan ses året ud.